

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
06/10/2017
EIXIDA NÚM. 27504

Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives
Hble. Sra. Consellera
C/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Torre 3
València - 46018 (València)

=====
Ref. queixa núm. 1706237
=====

Assumpte: **Dependència. Demora en la resolució.**

Hble. Sra. Consellera,

Justifiquem recepció del seu escrit en relació amb la queixa de referència, iniciada el 25/04/2017, a instància del Sr. (...).

De l'escrit inicial i de la documentació aportada per la persona interessada es deduïa que havia sol·licitat el reconeixement de la seua situació de dependència el passat 11/05/2016 als efectes de percebre les ajudes i prestacions previstes en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència, i 16 mesos després no s'ha resolt l'expedient i ni tan sols ha sigut valorada.

L'informe inicial, sol·licitat pel Síndic de Greuges el 05/05/2017, va ser requerit el 02/06/2017, el 03/07/2017 i el 03/08/2017. Finalment, se'ns fa arribar un informe amb data 31/07/2017, i entrada en aquesta institució el 04/08/2017, amb el contingut següent:

Que segons consta en l'expedient a nom de (...), amb data 23 de maig de 2016, va presentar sol·licitud de reconeixement de la seua situació de dependència però, en data emissió d'aquest informe, aquesta persona encara no ha sigut valorada.

En aquest sentit, es comunica que la resolució dels expedients atorgant un grau de dependència i, si escau, la resolució del programa Individual d'Atenció es realitza per ordre cronològic de presentació de sol·licituds completes, llevat que siga aplicable el procediment d'urgència.

Així mateix s'informa que, d'acord amb el que estableix l'article 6 de la Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el Sistema de Servicis Socials en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana i l'article 9 Decret 62/2017, de 19 de maig, del Consell, pel qual s'estableix el procediment per a reconèixer el grau de dependència a les persones i l'accés al sistema públic de servicis i prestacions econòmiques, actualment la competència relativa a la valoració està sent assumida progressivament pels Servicis Socials Generals dels ajuntaments, els quals estan

L'autenticitat d'aquest document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 06/10/2017

Pàgina: 1

C/ Pascual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54
www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es

efectuant les corresponents valoracions atés que han sigut dotats dels mitjans materials i personals adequats per part d'aquesta Conselleria.

En data 08/08/2017 vam traslladar aquesta resposta a la persona interessada per si considerava oportú realitzar-hi al·legacions, però no ens consta la resolució de l'expedient.

Arribats a aquest punt i després de la detinguda lectura de l'escrit inicial de queixa i de l'informe remés per l'administració, la resollem amb les dades que es troben en l'expedient.

Com que l'actuació descrita podria no ser prou respectuosa amb els drets de la persona dependent, li demanem que considere els arguments que, com a fonament de les recomanacions amb què concloem, a continuació li exposem.

La persona dependent va presentar sol·licitud de reconeixement de la seua situació de dependència l'11/05/2016 (23 de maig de 2016, segons Conselleria). En aqueixa data, el procediment d'aprovació del programa individual d'atenció estava regulat tant pel Reial decret Llei 8/2010, de 20 de maig, d'adopció de mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic, com pel Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, pel qual s'estableix el procediment per a reconèixer el dret a les prestacions del sistema valencià per a les persones dependents.

El Reial decret llei 8/2010 modifica en el seu art. 5, amb efectes d'1 de juny de 2010, la disposició final primera de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

L'art. 5.2 del Reial decret llei, de 20 de maig, modifica els apartats 2 i 3 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, que queden redactats com segueix:

2. En el marc del que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, el termini màxim, entre la data d'entrada de la sol·licitud i la de resolució de reconeixement de la prestació de dependència serà de sis mesos, independentment que l'administració competent haja establert un procediment diferenciat per al reconeixement de la situació de dependència i el de prestacions.

3. El reconeixement del dret contingut en les resolucions de les administracions públiques competents generarà el dret d'accés a les prestacions corresponents, previstes en els articles 17 a 25 d'aquesta Llei, a partir de la data de resolució en què es reconega la concreta prestació o prestacions que corresponen a la persona beneficiària.

Si, una vegada transcorregut el termini màxim de sis mesos des de la sol·licitud, no s'haguera notificat resolució expressa de reconeixement de prestació, el dret d'accés a la prestació econòmica que, si escau, fóra reconeguda es generarà des de l'endemà del compliment del termini màxim indicat.

L'art. 11 del Decret 18/2011, de 25 de febrer del Consell, estableix:

Article 11.4 La resolució PIA haurà de dictar-se i notificar-se en el termini màxim de sis mesos des de la data de registre d'entrada de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència en el registre de l'òrgan competent per a la seua tramitació i resolució.

Article 11.6 Si transcorregut el termini indicat en l'apartat 4 no s'haguera resolt quant al servici o la prestació, el dret es generarà des de l'endemà del compliment del termini màxim de sis mesos indicat per a resoldre.

Amb un contingut semblant, els articles 11.4 i 15.5 de l'actual Decret 62/2017, de 19 de maig, del Consell, pel qual s'estableix el procediment per a reconèixer el grau de dependència a les persones i l'accés al sistema públic de servicis i prestacions econòmiques, fixen tres mesos per a la resolució de grau i uns altres tres, a continuació dels anteriors, per a la resolució del PIA. A més de recollir com a novetat la figura del silenci positiu, sense perjudici de l'obligació de l'administració de resoldre expressament.

La disposició transitòria segona del Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, estableix:

Segona. Retroactivitat

Quant als efectes dels servicis i prestacions econòmiques de la dependència, el que disposa l'art. 11.6 del present Decret serà aplicable en els termes de la disposició transitòria tercera del Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig.

I la disposició transitòria del Decret 62/2017, de 19 de maig, del Consell, relata que:

L'administració, sempre que l'aplicació del present decret resulte més beneficiosa per a la persona interessada, i segons la fase de tramitació en què es troben els procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest, haurà d'aplicar-los a aquests procediments i requerir a les persones interessades la documentació pertinent (...).

Cal indicar que la suspensió o ampliació del termini per a resoldre el procediment comporta que, per part de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, s'haguera emés una Resolució d'Acord de qualsevol de les dues mesures, en la qual s'expose una motivació clara de les circumstàncies concurrents, que hauria d'haver sigut notificada, en tot cas, a les persones interessades (arts. 21, 22 i 23 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques).

En el cas que ens ocupa, la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives no ha informat de la concurrència de cap causa, de les legalment regulades, que poguera justificar la demora en la resolució de l'expedient. Per tot això es podria atribuir la demora a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la tramitació de l'expedient.

A més, d'acord amb allò que s'ha assenyalat en diverses sentències de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de la Comunitat Valenciana i en concret la Sentència 345/14, en el seu tercer fonament de dret:

(...) no es pot desconèixer que la prolongada, defectuosa i morosa tramitació del procediment encaminat a la determinació dels servicis i prestacions a què haguera tingut dret la persona reconeguda com a dependent, genera dret a indemnització - amb base legal- (...) i en el benentès que aquest dret naix i deriva de la responsabilitat patrimonial de l'Administració per deficient i anormal funcionament del servici públic.

Així mateix, en el seu quart fonament de dret s'assenyala que:

(...) en els casos (...) en què la resolució en termini o almenys dins d'uns marges de demora raonable, esdevé essencial per la naturalesa de la situació de base (fets

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 06/10/2017	Pàgina: 3

determinants), la demora constitueix un funcionament anormal de l'Administració, que dóna dret al rescabament de danys i perjudicis, en els termes també previstos per l'ordenament.

Respecte de la manifesta demora en la resolució objecte de la present queixa, el Tribunal explicita:

I això sense que aparega evidenciat que aquesta demora va ser deguda a causa justificada i raonable, sinó exclusivament, a la falta d'impuls de l'òrgan administratiu i funcionari responsable de la tramitació.

Finalment, en la Sentència assenyalada s'apunta que:

No en va la normativa sobre dependència (...) destaca com a objectius fonamentals els de promoció de l'autonomia personal de les persones les deficiències i/o patiments físics i/o psicològics de les quals -d'envergadura, a la qual cosa s'uneix moltes vegades l'elevada edat de l'interessat- les fan creditors "d'ajuda" institucional amb vista al desenvolupament d'una vida digna, per això el "temps" que l'Administració ha d'emprar per a determinar la mesures necessàries amb vista a atendre les necessitats d'aquestes persones, amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària, ha de ser el que siga indispensable i necessari (...).

La recent Llei 9/2016, de 28 d'octubre, de la Generalitat, de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'Administració de la Comunitat Valenciana, estableix, entre altres qüestions d'interés al contingut de la present queixa, les següents:

Article 1. Objecte.

La present llei té com a objecte definir el concepte de procediment d'emergència ciutadana i establir un conjunt de mesures de caràcter urgent i extraordinari eficaces destinades a:

- Atendre les necessitats bàsiques de les persones, famílies, col·lectius susceptibles d'especial protecció com és el cas de les persones menors, les persones majors i les que es troben en situació d'exclusió social o en risc d'estar-ho.
- (...) Generar mecanismes eficaços que permeten agilitzar la tramitació dels procediments d'emergència.

Article 2. Definició del procediment d'emergència ciutadana.

1. Es defineixen com a procediments d'emergència ciutadana aquells destinats al desenvolupament d'una vida digna i que són gestionats per l'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms, entitats que la integren i per les administracions locals quan intervinguen com a entitats col·laboradores de la Generalitat.
2. Tindran consideració de procediments d'emergència ciutadana els inclosos en l'annex de la present llei, així com els que es pogueren establir en un futur per raons d'interés general mitjançant una llei.

Article 3. Tramitació d'urgència del procediment

1. Els procediments declarats d'emergència ciutadana per raons d'interés públic establits en aquesta llei es tramitaran amb caràcter d'urgència. A aquest efecte s'entenen reduïts a la meitat els terminis màxims establits per a resoldre i

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 06/10/2017	Pàgina: 4

notificar el corresponent procediment, excepte per a la presentació de sol·licituds i recursos.

2. En els procediments declarats d'emergència ciutadana dels establerts en l'annex que reconeguen un dret subjectiu per als seus sol·licitants, hauran d'entendre's estimades les sol·licituds una vegada transcorregut el termini màxim establert en aquesta llei, sense perjudici de l'obligació de l'administració de resoldre expressament.

Annex.

Punt 3. Ajudes econòmiques a la dependència, respectant terminis i en els termes de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

L'article 5.6 del Decret 62/2017, de la Generalitat Valenciana, que estableix el procediment per a reconèixer el grau de dependència i l'accés al sistema públic de servicis i prestacions econòmiques, disposa que la preferència en la tramitació de les sol·licituds vindrà determinada per la declaració d'«emergència ciutadana» per part de la direcció general competent i a proposta dels servicis socials generals, en aquells casos en què es donen circumstàncies d'extraordinària i urgent necessitat o d'especial vulnerabilitat, sense majors precisions respecte d'això.

No obstant això, la Llei de la Generalitat 9/2016, de regulació dels procediments d'emergència ciutadana, deixa establert, en l'apartat III del seu preàmbul, que «pot declarar d'interés públic determinats procediments administratius i, per tant, ser possible aplicar d'ofici el procediment d'urgència en la seua tramitació», atés que la Generalitat és competent «per a dictar una norma amb rang de llei que establisca d'ofici la tramitació d'urgència en els procediments administratius de competència autonòmica».

Una vegada dit això, l'article 3.1 de l'esmentada Llei 9/2016 estableix, de forma inequívoca, que «els procediments declarats d'emergència ciutadana per raons d'interés públic establerts en aquesta llei es tramitaran amb caràcter d'urgència». El punt 3 de l'annex d'aquesta llei atorga la consideració de procediments d'emergència ciutadana als relatius a les «ajudes econòmiques a la dependència», sense cap distinció.

Com a conseqüència d'aquest mandat legal, resulta notori que tots els expedients derivats de sol·licituds de servicis i prestacions per motiu de situació de dependència han de ser tramitats pel procediment d'urgència, sense que càpiga esperar cap sol·licitud per part dels servicis socials generals ni a declaració de la direcció general competent.

No cap, doncs, eludir el mandat legal amb la introducció de requisits, reglamentaris o d'una altra índole, no previstos en la norma de màxim rang sinó, més aviat, sotmetre's al mandat d'aquesta, la disposició addicional primera de la qual imposa al Consell, en el termini de sis mesos des de la seua entrada en vigor al novembre de 2016, l'obligació de realitzar «la planificació dels recursos humans en els departaments que gestionen procediments declarats d'emergència ciutadana a fi de garantir l'adequada dotació de recursos personals per al compliment d'aquesta llei».

En la seua resposta la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives no fa referència a una possible previsió de resolució de l'expedient de dependència iniciat al maig de 2016. A més, ens recorda que «la competència relativa a la valoració està sent assumida

progressivament pels Servicis Socials Generals dels ajuntaments» i que «la resolució del Programa Individual d'Atenció es realitza per ordre cronològic de presentació de sol·licituds, llevat que siga aplicable el procediment d'urgència». Aquesta informació no eximeix de responsabilitat la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives de la demora que pateix el reconeixement de drets a la persona afectada. Sens dubte, és competència d'aquesta Conselleria la resolució final de l'expedient que ja suma més de 16 mesos de tramitació.

A la vista de tot això i de conformitat amb el que estableix l'article 29.1 i 29.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives una **ADVERTÈNCIA** perquè els informes remesos per aquesta administració continguen, expressament, dades actualitzades de l'expedient sol·licitat, així com que aquests s'emeten dins dels terminis legalment establits.

De la mateixa manera, formulem les **RECOMANACIONS** següents:

RECOMANEM que, després de 16 mesos de tramitació de l'expedient i atés que s'ha incomplert l'obligació legal de resoldre abans de 6 mesos, de manera urgent emeta la resolució de valoració de dependència i el corresponent programa individual d'atenció.

RECOMANEM que, atenent al que disposa la Llei 9/2016 citada, que determina l'aprovació d'una resolució favorable en virtut del caràcter positiu del silenci administratiu, reconega el dret a la percepció dels efectes retroactius de la prestació que corresponen a la persona dependent, i fixe el període des de l'11/11/2016 (sis mesos des del registre de la sol·licitud) fins a la data d'aprovació de la resolució del programa individual d'atenció.

RECOMANEM a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives que consigne les dotacions pressupostàries necessàries per a fer efectiu el dret a la percepció de les prestacions per dependència en el termini legalment establert i done prioritat a aquestes, atesa la seua consideració de dret subjectiu perfecte.

Creiem necessari **RECORDAR** a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives l'obligació legal de resoldre en termini, atés que el fet de no complir aquesta obligació augmenta la incertesa que es deriva de la falta de resolució i amplia encara més, si és possible, el patiment suportat per les persones dependents i les seues famílies, en un moment de dificultats econòmiques com és l'actual.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no de les recomanacions i del recordatori que li realitzem o, si escau, les raons que considere per a no acceptar-les.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, igualment, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, aquesta s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 06/10/2017	Pàgina: 7